

ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์และความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ
การเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงในจังหวัดปัตตานี

นางสาวศิริสุข ระวังวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษามหาบัณฑิต

ภาควิชาศึกษามหาบัณฑิตและมนุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-886-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**FACTORS AFFECTING KNOWLEDGE TOWARDS AIDS AND
OPINIONS ON IEC MEANS FOR ITS DISSEMINATION
AMONG FISHERMEN IN PATTANI PROVINCE**

Miss Sirisook Rawangwong

A Thesis submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-886-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์และความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ
การเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงในจังหวัดปัตตานี
โดย นางสาวศิริสุข ระวังวงศ์
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิพรรณ ประจวบเหมาะ รุฟโฟโล

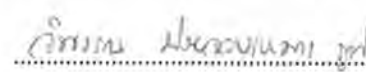

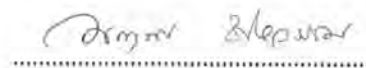
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คุวินทร์พันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิพรรณ ประจวบเหมาะ รุฟโฟโล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร ชัยวรธรรม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เสาวลักษณ์ เขียมปิติ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ศิริสุข ระวังวงศ์ : ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์และความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงในจังหวัดปัตตานี (FACTORS AFFECTING KNOWLEDGE TOWARDS AIDS AND OPINIONS ON IEC MEANS FOR ITS DISSEMINATION AMONG FISHERMEN IN PATTANI PROVINCE) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.วิพรรณ ประจวบเหมาะ รูปโฟโล, 110 หน้า. ISBN 974-635-886-3

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องโรคเอดส์และความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง กับคุณลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม โดยการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากลูกเรือประมงในจังหวัดปัตตานี รวมทั้งสิ้น 1,175 ราย

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลปรากฏว่า อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล และระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ มีผลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อนำตัวแปรอิสระทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์จำแนกพหุ พบว่า ปัจจัยที่ยังคงมีผลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ อายุ และสถานภาพสมรส

สำหรับการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบในการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงด้วยวิธีตารางไขว้ แล้วทดสอบด้วยค่าไคสแควร์ ปรากฏว่า ระดับการศึกษาและรายได้มีผลต่อความคิดเห็นดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
ภาควิชา.....
ประชากรศาสตร์
สาขาวิชา.....
2539
ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต..... ศิริสุข ระวังวงศ์ 8:00 องศา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... วิพรรณ ประจวบเหมาะ 9/1/12
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม.....

## KEY WORD:	C730434 MAJOR DEMOGRAPHY FISHERMEN / KNOWLEDGE TOWARDS AIDS / OPINION ON IEC MEANS SIRISOOK RAWANGWONG : FACTORS AFFECTING KNOWLEDGE TOWARDS AIDS AND OPINIONS ON IEC MEANS FOR ITS DISSEMINATION AMONG FISHERMEN IN PATTANI PROVINCE. THESIS ADVISOR : ASST. VIPAN P. RUFFOLO, Ph.D. 110 PP. ISBN 974-635-886-3 The purpose of this study is to investigate the relationships among knowledge towards AIDS, opinions on IEC means for its dissemination among fishermen, and their socio-economic and demographic characteristics. The sample for this study represents the fishermen in Pattani province. There are 1,175 fishermen in the sample. This study used one-way analysis of variance and multiple classification analysis to analyze the relationship between the independent variables and knowledge towards AIDS. The study revealed that several variables such as age, education, marital status, places that fishermen stay when on shore, and duration of being fishermen have a statistically significant impact on knowledge towards AIDS. When using MCA analysis, only age and marital status still had significant direct effect. The cross-tabulation analysis and the chi-square test are used to analyze the relationship between the selected socio-economic and demographic variables and the opinions on IEC means about knowledge towards AIDS. It was found that education and income had a statistically significant effect on preferring documents.
-----------------	--

ภาควิชา.....สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
 สาขาวิชา.....ประชากรศาสตร์
 ปีการศึกษา.....2539

ลายมือชื่อนิสิต.....ศรัทธา รุ่งเรือง
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....วิกรมและอรรณพ รุ่งเรือง
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิพรรณ ประจวบเหมาะ รุฟโฟโล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการชี้แนะ ตรวจสอบ ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนได้ให้กำลังใจที่คิดลอคมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เกื้อ วงศ์บุญสินที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการจัดหาข้อมูลเพื่อทำการศึกษา กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คุวินทร์พันธุ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ เปี่ยมปิติ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร ชโยวรรณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ รวมทั้งสละเวลาอันมีค่าในการตรวจแก้ต้นฉบับตลอดเวลาที่จัดทำ กราบขอบพระคุณคณาจารย์สถาบันประชากรศาสตร์ และภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้และอบรมสั่งสอนจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา และขอขอบพระคุณ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ฯ ที่ได้เอื้อเฟื้อและอำนวยความสะดวกในการใช้ข้อมูลเพื่อการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณศิริวรรณ สิริบุญ ที่ได้ให้คำแนะนำและความรู้ทางด้านสถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ คุณชัยวิทย์ วรสุด ที่ได้ช่วยเหลือแนะนำ และอำนวยความสะดวกในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ คุณกนกรัตน์ ต่อวงษ์ ที่ได้ช่วยประสานงานในการสอบวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ ของสถาบัน ประชากรศาสตร์ทุกท่าน และพี่ ๆ เพื่อน ๆ นิสิตประชากรศาสตร์ที่ได้ให้กำลังใจมาตลอดระหว่างที่ศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา คุณย่า และคุณป้าเป็นอย่างสูงที่ได้ช่วยเหลือสนับสนุนเป็นกำลังใจตลอดมา กราบระลึกถึงคุณปู่ที่เป็นครูคนแรกและเป็นกำลังใจที่คิดลอคเวลาที่ยังมีชีวิตอยู่ และที่จะลืมมิได้ ขอขอบคุณ คุณญาณภัค ทรงความดี เพื่อนผู้เป็นกำลังใจที่ดีในทุกด้านและช่วยจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ศิริสุข ระวีวงศ์

สารบัญ

หน้าที่

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภาพ.....	ฐ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	5
แนวคิดเชิงทฤษฎี.....	5
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
กรอบแนวคิด.....	17
สมมติฐาน.....	18
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	19
2 ระเบียบวิธีวิจัยและลักษณะทั่วไปของข้อมูล.....	20
แหล่งข้อมูล.....	20
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	20
ข้อจำกัดในการศึกษา.....	21
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	21
การวัดตัวแปร.....	22
นิยามศัพท์.....	23
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล.....	24
ลักษณะทั่วไปของข้อมูล.....	26
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม.....	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้าที่
ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์.....	39
วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจและสังคมกับ ความรู้เรื่องโรคเอดส์ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว.....	39
วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจและสังคมกับ ความรู้เรื่องโรคเอดส์ด้วยการวิเคราะห์จำแนกพหุ.....	48
ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์.....	61
 4 สรุปและเสนอแนะ.....	 73
สรุปผลการศึกษา.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	78
 รายการอ้างอิง.....	 82
 ภาคผนวก.....	 90
 ประวัติผู้เขียน.....	 100

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้าที่
1	ร้อยละของลูกเรือประมงจำแนกตามลักษณะภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคมและประชากร.....28
2	ร้อยละของระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ จำแนกตามอายุของลูกเรือ.....34
3	ร้อยละของสถานภาพสมรส และรายได้ของลูกเรือ จำแนกตามระดับการศึกษา.....35
4	ร้อยละของที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลจำแนกตามสถานภาพสมรส.....36
5	สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้วัดความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง.....38
6	คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามอายุของลูกเรือ.....40
7	คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงจำแนกตามระดับ การศึกษาของลูกเรือ.....41
8	คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงจำแนกตามระดับ การศึกษาและอายุของลูกเรือ.....41
9	คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงจำแนกตาม สถานภาพสมรสของลูกเรือ.....42
10	คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงจำแนกตามรายได้ของลูกเรือ.....43
11	คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงจำแนกตามที่พักอาศัย ขณะที่ไม่ได้ออกทะเล.....44
12	คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงจำแนกตามระยะเวลา ที่ทำงานเป็นลูกเรือ.....46
13	คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงจำแนกตามระยะเวลา ที่ทำงานเป็นลูกเรือและระดับการศึกษา.....46
14	คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงจำแนกตามภูมิลำเนาเดิม ของลูกเรือ.....47
15	การวิเคราะห์จำแนกพหุความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงจำแนกตาม ลักษณะภูมิหลังทางประชากร.....55
16	การวิเคราะห์จำแนกพหุความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงจำแนกตาม ลักษณะภูมิหลังทางสังคม.....56

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้าที่
17 การวิเคราะห์จำแนกพหุความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงจำแนกตาม ลักษณะภูมิหลังทางเศรษฐกิจ.....	57
18 การวิเคราะห์จำแนกพหุความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงจำแนกตาม ลักษณะภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม.....	58
19 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่อง โรคเอดส์ ของลูกเรือประมงจำแนกตามอายุของลูกเรือ.....	62
20 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่อง โรคเอดส์ ของลูกเรือประมงจำแนกตามระดับการศึกษาของลูกเรือ.....	64
21 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่อง โรคเอดส์ ของลูกเรือประมงจำแนกตามระดับการศึกษาและอายุของลูกเรือ.....	65
22 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่อง โรคเอดส์ ของลูกเรือประมงจำแนกตามรายได้ของลูกเรือ.....	67
23 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่อง โรคเอดส์ ของลูกเรือประมงจำแนกตามรายได้และระดับการศึกษาของลูกเรือ.....	68
24 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่อง โรคเอดส์ ของลูกเรือประมงจำแนกตามสถานภาพสมรสของลูกเรือ.....	69
25 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่อง โรคเอดส์ ของลูกเรือประมงจำแนกตามระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ.....	70
26 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่อง โรคเอดส์ ของลูกเรือประมงจำแนกตามที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล.....	71
27 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่อง โรคเอดส์ ของลูกเรือประมงจำแนกตามที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลและรายได้ของลูกเรือ.....	72
28 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความรู้เรื่อง โรคเอดส์.....	74
29 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ การเผยแพร่ความรู้เรื่อง โรคเอดส์.....	75

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้าที่

1	กรอบแนวคิด.....	18
---	-----------------	----